

KRALJESTVO MODE

Moda za starejše dame

Prav za prav je »moda za starejše dame« poglavje, ki nima prave upravičenosti, če zaradi tega ne, ker najdemo danes le malo dam, ki bi hotele zastopati ta »tip«. Zato je tudi ravno moda zadnjih let izbrisala vse starostne razlike in povsodi stromela le za mladostnim učinkom.

Vendar pa teta s dobrim okusom ve, da bi bilo zgrešeno, če bi tu hotela tekmovati z mladostjo in da bo edino takrat učinkovala elegantno in profinjeno, če se odloči brezpoznojn »mladostnost« v opre- ma. Krčevito pričaranje mladostnega vide- za vodno deluje neresno in že s preveč mladostne obleke take starejše dame bo- rož poglavje o »tragiki staranja«.

Dama srednjih let mora torej vedno raz- polagati s garderobo, ki učinkuje neutrals- no, ki je zmerna v linijah in v barvah. Nje- ne obleke tudi ne smejo nikdar preveč po- udarjati postav, temveč je njih naloga, da s spretnim krojem harmonično izravnajo vse obrise.

Za dopoldansko garderobo starejše dame pridejo v poštev poročna moderna blaga, popoldanske obleke pa naj bodo iz težkih, motnih svil. Zvečer se starejša dama obla- či v satin, marroccain in razne svilene bar- šune, ki so izredno dekorativni in jako de- centni.

V tem primeru je črna barva najbolj pri- ljubljena. Za spremembo v garderobi pa skrbite globoke rjave barve, kakor mahov- nato zelena, heliotropna ali temno rjava. Zvečer si sme privoščiti starejša dama s vitko postavo tudi obleko iz teške bele svile.

Koristen pregled garderobe starejše da- me vidimo v naši skupini slik.

Vsako teh dam, ki se ukvarjajo z go- spodinjstvom, bo zanimal lep in praktičen prednasnik na prvi skici s štrlečimi mo- dernimi rokavi.

Elegantno štrapsno obleko predstavlja druga skica. Živost je opremljen s ozkim svetlim ovratnikom, kriko pa se širi v na- gubano volano.

Obleka, ki jo nosimo pod plaščem in jo oblečemo tudi popoldne, naj bo iz tanke- ga volnena blaga. Zvončasti reverji s svetlim vložnim telovnikom in lahno zvon- často krilo so v tem slučaju jako priljub- ljene (3. slika).

Ce združimo takšno obleko z raznim, na- pol dolgim paletajem, dobimo eleganten

komplet, ki ga okrasimo s širokim krzno- vim ovratnikom in lepim malim mašom (4. slika).

V vsaki garderobi je potreben temen plašč, ki ga uporabimo popoldne in tudi zvečer. V to svrhu se najraje poslužimo temnega baršuna, ravno ukrojeni plašč pa opremimo s krznatimi manšetami in ovrat- nikom ter z modernimi stranskimi progami iz krzna (5. slika).

Naslednja skica predstavlja popoldan- sko obleko, ki jo rabi dama za obiske, bridge itd. Obleka je kombinirana iz tež- kih čipk in kompaktne svile ter zaradi svoje profinjene enostavnosti jako elegantno učinkuje.

Celo večerna obleka, ki jo prinaša pred- zadnja skica, starejše dame ni globoko iz- rezana, temveč je na hrbtu apertno drapi- rana in ima napol dolge zvončaste rokave.

Večerno ogrinjalo je navadno črne bar- ve in prinaša ravni kraj paletota ter ro- kave v kimono. Visok krznen ovratnik je najlepši okras takšnega plašča (zadnja ski- ca).

Pomanjkljivosti kože

kot solne pege, mozolji, gube, lisaje itd. bi se moralo zdraviti samo s sredstvi, ka- tera medicinsko učinkujejo. Fellerjeva El- sa-pomaga za zaščito lica in kože je brez- pogojno zanesljiva. Za vnaprejšn poslanje 40 Din 2 lončka franko, po povzetju 10 Din več. Isto toliko stane Fellerjeva moč- na Elsa-pomaga za rast las. Oboje se na- roča pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stu- bica Donja, Elsatrg 245, Savska banovina.

Sportna obleka

za naše malčke se odlikuje po živih, jasni barvi in že zato pripravlja vsakemu otro- ku mnogo veselja. Pleteno sportno oblačilo

dopolnjuje ljubka, svetla kapuca, obrobl- jena s krzneno progjo. Hlače so ukrojene v obliki gamaš, kar je za igranje v snegu najbolj praktično.

Nenavadni dekolteji

so pri naših najmlajših damah jako pri- ljubljene. V tem primeru pa se morajo mlada dekleta zavodati, da jim blóščot

okras iz štrasa ne bi pristojal, temveč da se morajo poslužiti skromnih in zato sve- žih učinkov. Letos prinaša moda najraje cvetlične okrase za mlade dame, kakor le- po cvetlično girlando preko ramen, ali lju- bek šopek iz umetnih rož, ki koketno za- penja šal ob izrezu.

Zdravniška posvetovalnica

V. F. Maribor. Če zdravila, za katerega sprašujete, ne dobite v lekarni, ga mora ista pač naročiti od svojega dobavitelja, pri kate- rem ga gotovo dobi, ker je že v prometu. Opozorjamo Vas pa, da so to injekcije, ka- tere Vam bi moral dati zdravnik. — M. M. Sr. Marke. a) Najboljše bo vedel zdravnik, ki Vas zdravi, katere zdravilo je za Vas najbolj primerno, ker to zavisi od raznih in- činjenic, katerih tukaj ne moremo presoditi. Vsekakor pa morate biti zmerni pri uživa- nju mesa in alkoholnih pijač. b) Na to vpra- šanje imate odgovor pod »V. F. Maribor« v današnji posvetovalnici. — »Mladi smu- tare Tuzla. Najno Vam svetujemo, da daste otroka čimprej v bolnico. Tam se lahko na- podlagi opazovanja in različnih preiskav ugotovi, katera dijeta je najbolj primerna in kakšna zdravila so potrebna. — I. S. Ljubljana. Raziskovanja dr. Pulaya so gotovo zanimiva in bodo mogoče »nakrat« tudi prak- tično uporabljiva. Nadaljni poskusi na bol- ničkih bodo pokazali, katere bolezni se za- zdravi na opisani način. Ker Vas bolijo zob- zobje, Vam priporočamo, da greste k zob- zdravniku, ker so gotovo zobje kot taki po- kvarjeni. Zaradi kožne bolezni pa stopite v ambulatorij splošne bolnice v Ljubljani, kjer dobite tudi primerne nasvete za dijeto.

Higienski nasveti za zimski čas

OBLEKA naj bo pozimi bolj temna, vol- nena. Pri tem pa ne pozabiti, da sta dva kosa, drug na drugem, toplejša kot en de- bel kos. N. pr. dve, četudi bolj tenki nogav- ci na eni nogi, sta bolj toploti kot ena le- bela, ker zrak med njima drži toploto. Če- belci morajo biti nepremokljivi in ne preozki. Gatoše in snežke se nosijo samo proti no- kroti, ne pa proti mrazu in se morajo v so- bi vedno sušiti. Človek se omejuje, če ved- no nosi šal. Na naj bo samo za mrzlo in ve- trovno vreme. Mrzle noge treba večkrat ko- pati in frotirati.

STANOVANJE mora imeti po zimi ca 18 stopinj Celzija. Večkrat na dan se mora zra- čiti, posebno po jedi, če se preveč kadi. I. d. Spalna soba je lahko malo hladnejša, na vsak način pa mora biti dobro zračena.

HRANA naj ima malo več maščobe kot poleti (alanina, surovo maslo, olje). Vedno je na treba skrbeti za redno odvajanje. Za slabotne otroke je izvrstno ribje olje. Sve- ža hrana (salata, oranže, citruse) je važna zaradi vitaminov.

ZIMSKI ZRAK je izveten, ker ni prašen in ne vsebuje toliko bakterij kot poleti. Za- to je gojitelj zimskega sporta jako priporo- čljiva. Predvidi pa morajo biti posebno za- četniki. Ne rekord, ampak zdravje je glav- na stvar in namen sporta.

KOPELJ je tudi v zimskem času važna. Na teden vsaj enkratna topla kopel danes pač ni luksuz. Prehlada se obvarujemo, če se po kopeli hladno umijemo, krepko to- tiramo in vsaj pol ure počivamo.

Nikdar se pa ne sme početi s utrjevalni- mi poskusi n. pr. z mrzlo vodo po zimi. Za- to je primeren čas poleti in kdor se pri tem dobro počuti, naj nadaljuje po zimi.

Pri vsem pa ne pozabimo na nego dušev- nega življenja, ker ravno zima nam daje s svojimi različnimi prireditvami — voljo do življenja.

Američanke in avto

Poleg drugih rekordov se Američke la- hko ponašajo tudi z rekordom žensk pri vo- lani. Seveda ne gre tukaj za ženske, ki v vlogi vozača prekašajo moške v sigurnosti in spretnosti. Gre samo za njih šte- vilo. Pri zadnjem štetju moških in žensk, ki se razumejo na avtomobil, so Američ- cane našle, da imajo med seboj 7.346.155 žensk, ki imajo vozaško legitimacijo. Med ameriški državami prednjači v tem po- gledu Arkansas, kjer imajo več vozaških dovoljenj ženske kakor moški.

Krača svetega Antona

Prispevek k slovenskemu narodopisju

Prav naglo izginjajo stari običaji. Mno- go jih je uničila kultura še več civilizacija največ pa svetovna vojna s svojimi žilimi posledicami! Brezbožništvo poganja tudi na kmetih trdne korenine, ki najdejo obil- ne hrane v današnjih krivičnih časih.

Pred dvajsetimi leti so še povsod raču- nali leto od Sentyurja do šmihela s praz- nikom Sv. Petra in Pavla kot nekakim opoldnevom kmetskega leta. Nad mnogo javorjevo mizo je še visel pripet na strop pod stekleno skledico pisani golob svetega Duha. Noben drug stan ne časti svetega Duha, le kmet mu je odločil častno mesto nad mizo. Star in pomemben rek je zato za človeka neteka: »Troštjarja« svetega Duha mu manjka.

Zastoj bi iskali po naših kmetskih hi- šah svetih podob spoznavalcev, devic in de- včnikov, škofov, opatov, cesarjev, kraljev in drugih gospodskih svetnikov molitve. Naš kmet prizna le koristne svetnike, ki mu vi- žajo leto in letino, ter varujejo ljudi in živali pred boleznimi: svetega Jurja, voj- ščaka na konju, ki tlači zmaja polj zimo, svetega Matijo, tesača s planko, ki ledu ukazuje, svetega Roka, ki lebu obzirno skrli ranjeno telo in mu liže pišček le koleno, da varuje deželo kužnih bolezni.

V visoki časti sta oba sveta Antona Pa- dovski in Pušcavnik. Prvemu pravi savijski kmet Salatinik, ker praznuje svoj god v pozni pomladi, ko so tudi kmetske grede že polne salate. Drugi ima prašička poleg sebe in mu pravimo Kračnik. Sam ne ve, kako je prišel do te koristne živalce. Le- genda pravi, da ga je nadlegoval nečisti duh v vseh mogočih podobah, ko je živel svetnik spokorno življenje v afriški pu- ščavi, zato mu je postavil njegov poznejši upodobnik k nogam kralja nečistnikov pra- šička. Naš kmet je videl to sliko in je prav- sodil, da svetnik gotovo ne bo pustil, da mu oboli ali celo pogine to njegovo zma- menje zmage — nečisti spremljevalec in si je izbral zato svetega Antona za zaščit- nika svojih ščetincev, ki jih kaj rade na- padejo hude bolezni čez leto: rdečica, in druge kuge. Nicesar nocoj naš kmet za- stoji, zato tudi vsako leto daruje Antonu najlepšo kračo, da bi bilo vse leto zdravje v svinjari. Na današnji god svetega An- tona se zato še danes nakopile pri nje- govih altarjih tucati prekaženih lepo di- šečih krač, ki jih cerkveni ključarji po opravilu prodajo na dražbi osebenjem, da jih imajo le-ti za pustni priboljšek.

Prav ob priliki tega kmetskega prazni- ka mi je prišla na misel naslednja zgodba o krači svetega Antona, ki se je dogodila pred leti v našem kraju. Pri podružnici svetega Lovrenca, na raznju pečenega, ima tudi sveti Anton Kračnik svoj stranski altar. Tistega leta se je držalo zdravje šče- tincev, da so bili dimniki polni svinjine in so stali obilni vrči masti v varno zaklenje- nih kašah. Zato je vsa fara prispevala lep kup tolstih krač svetemu Antonu, nekaj za nazaj v zahvalo, več za naprej, da bi bili ščetinci tudi v novem letu vsaj zatorej pri zdravju in masti. Z dopajenjem je stal ob skladovalci dehtech krač ključar »ern« in v duhu računal, če bo mogoče kupiti za izkupiček vse, kar potrebuje podružnica vse leto za božjo čast.

Po končanem opravilu so se vračale go- spodinje v mrazici januarskega jutra s prazniki ceki domov po ozki gazi. Mar- kečka je prav tedaj hladila prevroče po- mije z mrazlo vodo pri vodnjaku ob cesti.

Klepet mimo idočih žensk jo je zmotil pri važnem opravilu, da se je ozrla: »Od kod pa prihajate v takem številu in to na vse zgodaj?«

Ženske so se samo muzale, Fidelčka pa jo je zbudila: »Ti misliš, da je dovolj, če skrbiš le za masne pomije. Mi smo pa nesle svoje krače svetemu Antonu, da le- tudi on skrbel za naše svinjake.«

»Lej no! Čisto sem pozabila, da je danes god svetega Antona,« se je zavzela Mar- kečka. Toda takoj nato je pa naglo do- dala: »Lavžarju!« jo bom dala v ta namen. Mi bo pa še povrhu kaj napravil zatec. In je naglo popadla ohlajene pomije in se oč- gugalala proti svinjakom, kjer so se drli prašiči kakor, da bi jih žive devali iz kože.

Ženske so se spogledale in plantle v smeh. Ježični Fidelčki seveda ni dal jezika miru in je zajaskala: »Ježasna! Da jo sram ni, Markečka! Z eno samo kračo hoče pridobi- ti blagoslov svetega Antona in izkazati dobro delo stromaku, ki ji bo zato popravil za najslabšo kračo toliko posode in orodja, kakor da bi mu bila dala centnega pra- šička.«

Druge ženske so bile pa tibe in so zav- dale Markečko za njeno pamet. Kesale so se, da so dale svetemu Antonu tako poceni svoje krače.

*) O Lavžarju sem že pisal, da je bil občinski revež in popravljač orodja in po- sode.

Radio

Izvilleček iz programov

Nedelja, 17. januarja.

LJUBLJANA 8: Perutinstvo. — 9: Esperanto in tujski promet. — 9:30: Prenos crkvene glasbe. — 10: Versko predavanje. — 10:30: Freiburg in Schwarzwald. — 11: Salonski kvintet. — 12: Čas, poročila na plošče. — 15: Rezultati poskusa dr. Vebra. — 15:15: Dekliška ura. — 15:45: Pevski kvintet. — 16:30: Salonski kvintet. — 20: Koncert delavskega pevskega zbora »Can- karc«. — 20:45: Flavta-solo. — 21:30: Salonski kvintet. — 22: Napoved časa in poro- čila.

Ponedeljek, 18. januarja.

LJUBLJANA 12:15: Plošče. — 12:45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 17:30: Salonski kvintet. — 18:30: Iz anatomije človeškega telesa. — 19: Če- ščina. — 19:30: Zdravstvena ura. — 20: Ma- škerada. — 21:15: Operni dueti: gr. Zupan in Ivelja. — 22: Napoved časa in poročila. BEOGRAD 12:05: Radio - orkester. — 20: Plošče. — 17: Popoldanska glasba. — 20: Koncert iz Praga. — 22: Poročila. — 22:20: Jazz - band. — ZAGREB 12:30: Plošče. — 17: Prenoš zvočnega filma. — 20: Koncert iz Praga. — 22:10: Prenašanje tujih postaj. — PRAGA 20: Prenoš koncerta češke fil- harmonije. — 22:20: Plošče. — BRNO 20: Prenoš vsega program iz Praga. — VARŠA 17:35: Laha glasba. — 20:15: Operni večer. — 22:40: Godba za ples. — DUNAJ 11:30: Koncert kvarteta. — 12:40: Opere na ploščah. — 15:20: Koncertna ura. — 17: Laha godba orkestra. — 19:35: Prenoš Wagnerjeve opere »Rensko zlato«. — 22:20: Plesna glasba. — BERLIN 20: Prenoš kon- cert iz filharmonije. — LANGENBERG 16:15: Laha glasba. — 19: Pevski koncert. — 20:15: Simfonien koncert. — MOHL- ACKER 17:05: Popoldanski koncert. — 20: Prenoš iz Berlina. — 23: Godba za ples. — BUENOSAIRES 17:30: Laha godba orke- stra. — 19: Plošče. — 19:30: Prenoš opere »Zidovskac iz gledališča. — Koncert cigans- ke kapele. — RIM 17:30: Vokalen in in- strumentalen koncert. — 21: Koncert Ital- janske glasbe.

Torek, 19. januarja.

LJUBLJANA 11:30: Soliska ura. — 12:15: Plošče. — 12:45: Dnevne vesti. — 13: Čas, Prav tako pa so prizadeti tudi kmetje iz

COUCH ZOFÉ

dobite pri tapetniku
RUDOLF SEVER
MARIJE TRG ŠTEV. 2.

Fr. 2.

Reportaža

Saj nič ne rečem — kdor me pozna, itak ve, da nisem tisti, ki bi kdaj kaj rekel in potem spravil klofuto. Nego sem previden in vsikdar gojim ozire in upoštevam razmere.

Toda bi se nemara dalo povedati tu- di tako in ne da bi kaj rekel, pa bi bila stvar vendarle jako resnici na ljubo in koristna.

Namreč zastran našega radio. Nam- reč zastran reportaže v radio.

Naprimen je te dni v Stuttgartu go- rel stari grad, pa je bil radio, oni v Stuttgartu, jako hvalevreden in je ta- koj in sproti prenašal ves požar z lica mesta z vso tisočglavo množico rado- vednega občinstva in z vrtilni gasilci in z mrazom in je bilo radioposlušalec nepozaben užitek poslušati, kako da po- ročevalcu od strupenega mraza sklepe- čajo zobje. Tako smo bili s pomočjo ra- dia vsi na vsem svetu lahko deležni po- žara v Stuttgartu in tisočglave množice in vrtilni gasilcev in strupenega mra- za in šklepetanja zob in nam niti ni bi- lo treba biti na licu mesta, kjer je ne- štetim zmrazil jezic in je bilo treba Rdečega Križa in vročih čajev ob mno- goštevilni udeležbi. Nego smo lahko vso to reč uživali, ob gorki peči in v cpa-

tah in ko nam je bilo požara dovolj, smo ga s pripadki vred izklopili in šli spat s prijaznim spominom na Stutt- gart in njegovo oddajno postajo.

Takemu poročilu z lica mesta se pra- vi reportaža in silno dviga zanimanje za radio. Namreč za dotični. In sedaj ne mine večer, da ne bi zasakal aparata na Stuttgart, ali nimajo tamkaj mo- rebiti zopet kaj takega.

Kakor rečeno, ne rečem nič. Vredno pa je preudarka, kako bi se povečalo zanimanje tudi za naš domači radio s takimi in enakimi reportažami.

Ne mislim baš na stari grad v Stutt- gartu. Nemci niso ljudje, da bi našemu radiu na ljubo semkaj odstopili kateri- koli stari grad in požar in mraz in Rde- či Križ in vroči čaj, in mislim, ne bi te- ga storili niti na račun dolžnih repa- racij. Toda tudi mi nismo taki da bi kaj takega zahtevali — nikakor ne.

Nego se mi zdi, da je tudi brez Nem- cev dovolj še drugih stvari na svetu, vrednih reportaže, in je tem stvarim le šteti v čast, da so domačega proizvoda in naše gore list.

Recimo naprimer: Na Miklošičevi ce- sti se vsak hip, lahko tudi reče: vsak mah — pripeti konju, da se spodrsne in pače in se potem naokoli zbere milijon ljudi. Če bi bil naš radio takšen, kakr- šen bi bil železi, žalibog, se na bi ne za

trenutek obotavljal in že bi bil na licu mesta z mikrofonom. Pa bi lahko bili deležni tega konja ne samo naši domači darjala Ljubljana tudi v Zagreb in Beo- grad in bi lahko poslušali konja po vsej Evropi in še oni v Ameriki, ako bi se ljubilo njihovim ušesom, vstajati po polnoči. In če bi se stvar spravila na plošče, bi bil še našim potomcem ohran- jen dragocen spomin na konja in nje- govo življenje in običaje. Saj bo itak trajalo le par let, pa bo konj izgubil z ljubljanskega repertoarja.

Kar se pa tiče reportaže o spodrsne- lem konju, bi se dala s spretno režijo še poživiti in izpopolniti.

Najprej bi asfalt poškopili z mest- nim škroplilnim vozom, da bi bil bolj polzek. V radio bi se jako dobro slisalo škropljenje in bi lahko katera dama zavpila, ker so jo poškopili po noga- vica.

Potem bi pripeketal konj, drselo bi mu, lovil bi se s podkovanimi kopiti — tof tof — toftoftof — in bi telebnil in bi se čula razburjena kletvica voznika in švrkanje biča; oboje šteje za preiz- kušeno prvo pomoč, kadar konju spo- drske. In še bi se ločili onemogli poiz- kus konja, da se spravi na nogo.

Pa bi se takisto slisala naraščajoča množica radovednega naroda in bi se

počasi pojavilo od koderkoli oko postave s svinčnikom in beležnico in bi zapl- salo dejanjski stan, kako da se piše in koliko da je star — namreč voznik.

Narod na cesti je vsakokrat usmerjen zoper oko postave in godrnja. Pa bi ne- mara mimo pripeljal še kdo na kolesu — trrrrii — in se ustavil in potem pod- učil policaja, naj nikar ne zapisuje voz- nika, rajši naj konju pomaga na noge: konj in voznik da sta takisto žrtvi ka- pitala — toda kmalu da bo drugače! Izpogovorivši dobrohotno to grožnjo bi se jadrno pognal na kolo — trrrrii — in izgubil okoli vogala.

Iz množice bi se čuli pritrdjalni kil- ci: »Tako je.« Pa bi se oko postave z beležnico in svinčnikom obrnilo na ono plač, odkoder so prihajali kilci, toda no- če biti nikdar nihče tisti, ki je vzklilnil karkoli.

Voznik bi s svojega sedeža potegnil koe in ga konju pogrinal pod noge, da mu ne bi drselo. Pri tem prizadevanju bi mu pomagala marsikatera izpodbud- na beseda iz vrst zbranege naroda.

Tako bi se konj ne brez vika in krika spravil kvišku in bi se konj in voznik odpravila po nadaljnjih svojih poslih. Oko postave pa bi še vedno imelo opravi- la z narodom in beležnico in bi se konj polagoma izpremenil v razalitev straža.

Pa bi se lahko kdo našel in bi bil te- lefoniral živalski bolnici po rešilni voz in bi se čulo telefoniranje — trrrre — in razgovor v telefonu in potem — ta ta, tata, — rešilni voz, mislim, da ima- jo rešilni voz tudi za živali. In bi bil potem rešilni voz zelo ogročen, da ni več konja — kakšen red da je to!

Oglasil bi se potem še glas iz občn- stva, češ ko magistrat zahteva, da hišni posestniki potresaajo pred hišami, zakaj magistrat sam ne potresa asfalta sredi ceste. Mar konji niso takorekč tuji lju- dije! To da mora v novine s podpisom »Star meščan« ali pa »Eden v imenu vseh«!

Pa bi se spretni roki gospoda radio- poročevalca nedvomno posrečilo, da bi h koncu koncev mimo mikrofona prišel še gospod župan. Dal bi si poročati, ka- ko in kaj in potem bi splošno razburje- nje omilil s prijazno izjavo, da bo zve- čer dal razsvetliti grad.

Taka reportaža bi bila zelo zanimiva, mislim, da bi bila, in vrhu tega domača in tudi poučna in bi se dala morebiti porabiti še za šolski radio.

In bo zopet zaznamovati jako lep na- predek.

Postani in ostani član Vočnikove družbe!